

Костецька Н. І.,

к.е.н., доцент кафедри економіки підприємств і корпорацій,
Тернопільський національний економічний університет

РОЛЬ УПРАВЛІНСЬКОГО ПЕРСОНАЛУ В ПЛАНУВАННІ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Планування діяльності підприємства є процесом, який передбачає розроблення планових документів для визначених часових періодів функціонування конкретного підприємства шляхом встановлення цілей і окреслення способів їхнього досягнення на основі результатів дослідження ресурсного потенціалу цього підприємства, можливостей, які пропонує ринок, а також наявної інформації про майбутній розвиток подій у внутрішньому і зовнішньому середовищі.

Ефективність планування діяльності підприємства значною мірою залежить від компетентності та досвідченості персоналу. Працівники різних структурних підрозділів можуть мати різне бачення розвитку підприємства та їхньої ролі у практичній реалізації затверджених перспективних планів. Кожен працівник є особистістю із власним розумінням майбутнього підприємства, підходом до внесення пропозицій і виконання доручених завдань, але ключову роль у забезпеченні ефективного планування діяльності підприємства відіграє управлінський персонал. Висококваліфіковані фахівці у сфері управління та персонал, задіяний у процесі планування, спроможні вирішувати важливі питання та складні проблеми, використовуючи сучасні наукові дослідження та методики планування. Проте на ефективність планування діяльності та розвитку підприємства впливають не лише компетентність у особливостях діяльності конкретного підприємства, рівень кваліфікації та досвідченість управлінського персоналу, а й власні цілі, взаємовідносини з колегами та інші особисті якості плановиків.

Важливу роль у плануванні діяльності підприємства відіграють лідерські якості управлінців. Перешкодою на шляху ефективного планування може бути проблема неефективного лідерства. Керівники, які не прислухаються до пропозицій працівників, не здатні помітити і розвинути цікаві ідеї, не можуть заохотити підлеглих до високопродуктивної праці, бояться втратити посаду в результаті планування певних змін на підприємстві, не сприяють забезпеченню ефективного планування діяльності підприємства.

У сучасних динамічних і непередбачуваних умовах більше шансів перемогти у конкурентній боротьбі мають ті підприємства, які у процесі планування проявляють ініціативність і винахідливість. Тому необхідно заохочувати персонал підприємства до пошуку нових напрямів розвитку, застосовуючи творчий підхід, пропонуючи нестандартні та креативні ідеї, виявляючи й використовуючи нові можливості.

Досить часто керівники бояться змін у майбутній діяльності підприємства. Управлінський персонал може ігнорувати формування перспективних середньострокових чи довгострокових планів, зосереджуючи свою увагу на виконанні короткострокових завдань і вирішенні поточних проблем на основі доступної на даний час інформації. Страх перед потенційними змінами та імовірність недосягнення бажаного успіху в майбутньому перешкоджають об'єктивному оцінюванню потенціалу підприємства та зовнішніх можливостей для використання нових підходів у процесі планування розвитку підприємства у довгостроковій перспективі.

Негативно на ефективність планування діяльності підприємства впливає прагнення керівників приділяти значну увагу вирішенню термінових завдань, надавати пріоритет досягненню короткострокових цілей і показників. Значні зусилля та витрати часу на вирішення питань, що виникають під час поточної діяльності, відволікають управлінців від розроблення нових перспективних планів. Підприємство продовжує працювати і розвиватися по інерції, не використовуючи нові можливості, або втрачає свої конкурентні позиції, зазнавши негативного впливу певних загроз, що виникають у результаті змін у

зовнішньому середовищі. Тому управлінському персоналу необхідно зосереджуватися не лише на реалізації поточних завдань і проектів, а й здійснювати перспективне планування на основі прогнозування майбутнього.

Працівникам, задіяним у процесі планування, надзвичайно важливо бути далекоглядними, володіти здатністю розпізнавати потенційні можливості та загрози, передбачати їхні наслідки. Прийняті рішення, будь-яка діяльність чи бездіяльність породжують відповідні наслідки. Невикористані можливості чи непопереджені загрози знижують ефективність діяльності підприємства та призводять до втрати конкурентних переваг.

Отже, у сучасних динамічних умовах розвитку економічних відносин планування діяльності підприємства повинно бути спрямовано не лише на підвищення ефективності діяльності на основі його ресурсного потенціалу, а й досягнення сталого розвитку в довгостроковій перспективі на основі передбачення та урахування змін у зовнішньому середовищі. Для цього управлінський персонал підприємства повинен: володіти необхідними лідерськими якостями, щоб заохотити працівників до підвищення особистого професійного рівня та внесення власного вкладу в розвиток підприємства; проявляти ініціативність і винахідливість у процесі пошуку нових можливостей для перспективної діяльності підприємства; не боятися змін і не очікувати невдач, а планувати перспективну діяльність підприємства, використовуючи усю доступну інформацію та наявні можливості; приділяти значну увагу не лише поточній діяльності, а й плануванню майбутнього розвитку підприємства; бути далекоглядним, передбачати наслідки прийнятих рішень, уміти розпізнавати потенційні можливості та загрози, щоб не лише зберегти досягнутий рівень конкурентоспроможності, а й мати змогу випереджати конкурентів.